

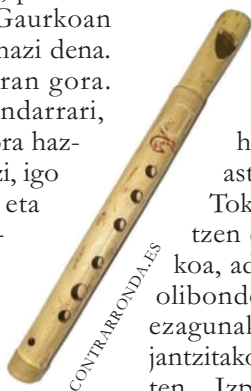
Landareak

JAKOBA ERREKONDO

Xaramela

UDAZKEN BETEKO giro paregabea, goizeko freskuraren gaineko hego haizearen purrustada, putz eta ufada artean babarrun biltzen ari gara. Gaurkoan pardetan arbatutakoan, kanaberatan gora hazi dena. Aihena eskubiz aurrera igo zen kanabera gora. Eskubiz aurrera, lurrera lotzen gaituen indarrari, astuntasuna edo grabitateari ihes eginez gora hazteko era errazena eta merkeena delako. Hazi, igo zen babarrun landarea (*Phaseolus vulgaris*) eta orain leka iharrak eskuetan, neguko erregina den azaren (*Brassica oleracea*) laguntzaile izango denaren saltsa gogoan, hortzak izerdi. Hortzak izerdi eta bizkarrean dudak iparreko itsasoari haizetan bidaltzen dizkiogun kantuak ezin xaramelatu.

Xaramelak, txilibituak edo txirulak, kanaberaz egiten dira. Baita organoen tutu batzuk edo haizezko musika tresnen muturreko xafalak. Musika kanabera deitzen zaio babarruna arbatzeko erabili dugun kanabera berari.

Kanabera, *Arundo donax*, eta haizearen arteko tratua aspaldikoa da, sekulakoa. Sokatira luze eta nekeza izan zen, baina halako batean adostu zuten bien arteko armonia: kanaberak bere kumeen giarrak zaildu nahi zituenan dantzan hasi eta haizea sortuko zuen, bueltan haizeak harro astindu behar.

Toki jakin batzuetako kanaberak garesti ordaintzen dira, Proventzako Var departamentu aldekoa, adibidez. Lur hauetan hazten diren mahasti, olibondo, marugatze eta batez ere izpilikuak dira ezagunak. Azken hauen soroak, lore more ubelez jantzitako errenkadako itsasoak ez dira nonahi ikusten... Izpilikuen lurrin gozoz betetako haize epelak ontzen ditu musika jantzienetakoa egiten duten kanaberak. Beste haize batzuek astintzen dituzte Argentinako Mendozako kanaberadi ospetsuak. Seguru asko munduko ekoizle handiena. Musikarien ahoetara helitzen diren haizeak, haize musikak sortzeko.

130.000.000

Txinatarrak asko izan. Jateko erabiltzen dituzten 130 milioi txotx edo palillo doaz zaborretara egunero! Gutxi asko, urtean 45.000 milioi txotx. Urtero hogei bat milioi zaborretara! 400.000 m² baso pikutara egunero. Astakeria honi aurre egiteko asmo bati ekin zaio: "Zeure txotxak erabili". Bakoitzak bere txotxak erabili eta botatzeko horiek baztertu. Berri gehiago hemen: <http://tiki.com/18303>.

THE-5-CS.BLOGSPOT.COM

ALKARTASUNA
Usurbilgo Baserriarren Kooperatiba
Ugarte Industrialdea 12 Usurbil 20170 Gipuzkoa

- Elikagai ekologikoak
- Usurbilgo baserrietako produktuak
- Sagardogintzarako tresneria
- Tratamendu naturalak
- Onttoen haziak...
- Banaketa zerbitzua

DENDAREN ORDUTEGIA
Astelehenetik-Ostiralerara: 9etatik-13tara eta 16etatik-19.30tara
Larunbatetan: 9etatik-13tara

Tel/Fax.: 943 36 11 14
www.alkartasunausurbil.com • alkartasuna@usurbil.com